

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ

ΚΑΘΕ

ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΡΩΣΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10

ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ Φ.Ρ. ΧΡ. 10

Τιμή Φύλλου

10 λεπτά 10

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΡΟΝ
-ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΓΓΟΝ.

ΕΤΟΣ Α' | ΑΘΗΝΑ, Πέμπτη 13 Νοεμβρίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου άριθ. 4 | ΔΡΙΘ. 69

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΓΛΩΣΣΑ

« "Αν οι Έλληνες δέν θέλουv να είναι άλλο παρά απόγονοι, χωρ' δική τους ύπαρξη και παραγωγή, τότε τὸ μέλλον στὰ Βαλκανικά ἀνήκει στοὺς Σλαύους. "Οποιοσ ἀναγνωρίζει στοὺς Έλληνες τὸ δικαίωμα νὰ ὑπάρχουν, μόνο γιατί είναι απόγονοι, ὅπως ὁ Wilamowitz, αὐτὸς πρέπει νὰ τοὺς συμβουλεύσῃ «στὴ γραπτὴ τους γλῶσσα νὰ είναι πολὺ συντηρητικοί». Είναι ὅμως γιὰ νὰ θαυμάζῃ κανένας, πῶς Έλληνες (ὅπως ὁ Χατζιδάκις) ἐπήραν τὴ γνώμη αὐτή, μολονότι ἡ δικαιολόγησή της είναι ΤΟΣΟ ΛΙΓΟ ΚΟΛΑΚΕΥΤΙΚΗ ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ, καὶ τὴν ἐχρησιμοποίησαν γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὴν καθαρεύουσα. Έκείνος ὅμως ποὺ κρίνει τοὺς Έλληνες εὐνοικώτερα, ἐπιθυμεί νὰ τοὺς βλέπῃ, ὄχι μόνο ὡς ἀπογόνους, ἀλλὰ καὶ ὡς νέο λαὸ χωμένο μέσα στὸ παγκόσμιο συναγωνισμό».

Α. ΤΗ Υ Μ Β

« Τὰς νεωτέρας ἀρετάς ταύτας (τῆς Δημοτικῆς γλῶσσας δηλ.) καὶ τὰς πληθυσίας κατεφρόνησεν ὁ γραπτὸς ἡμῶν λόγος· τούτου δ' ἕνεκα φαίνεται ἡμῖν ὁ τῶν γνησίων Δημοτικῶν ἀσμάτων λόγος ἀνδροπρεπέστερος καὶ εὐφωνότερος. Οὐδεμία δ' ἀμφιβολία ὅτι ἀν σήμερον ἄνδρες ἔχοντες τὰς ἀρετάς τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων συνέτασσον ἐν τῇ νεωτάτῃ γλωσσικῇ φάσει ταύτῃ φιλολογικὰ καλλιτεχνήματα ἀντάξια τῶν ἀρχαίων, αὐτὴ θὰ καθίστατο ἡ γραπτὴ γλῶσσα τοῦ Έθνους. Ὁ ὁρος οὗτος είναι εἰς ἄκρον δύσκολος, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἄλλως γενέσθαι. Καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ μόνῃ ἡ ἐργασία θὰ νικήσῃ, καλὰ δὲ θὰ πράξωσιν εἰ συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς χρήσεως τῆς Δημοτικῆς εἰς τὸν γραπτὸν ἡμῶν λόγον νὰ μὴ λησμονῶσι τὸν ὄρον τούτον.

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ (Έγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Μπάρτ καὶ Χίρστ. Τόμ. τρίτος, σελ. 806—7).

« Ἡ τῆς λυρικῆς ποιήσεως γλῶσσα, ἀν ἔχῃ προορισμὸν νὰ διεγείρῃ τὰ αἰσθήματα τοῦ πλήθους, πρέπει νὰ είναι τοιαύτη, ὅσα ἐκ τοῦ στοματός τοῦ αἰδοῦ νὰ ἐισδύῃ εὐθὺς εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας μηδὲν διερχομένη διὰ τῆς διανοίας, ἐν ἣ καὶ τὰ φλογερότερα αἰσθήματα γίνονται παγετώδη. Αἱ λέξεις, ἂς ἤκουσέ τις παρά μητρός καὶ τῶν ἀδελφῶν, αἱ φράσεις, αἵτινες ἐχρησίμευσαν τὸ πρῶτον προγόμνασμα τῶν φελισμάτων καὶ λαλαγημάτων αὐτοῦ, ἔχουσι γλυκεῖας ἀναμνήσεις, μυτηριώδη καὶ ἄγραφον τινα ἱστορίαν, ὧν στεροῦνται αἱ λέξεις αἱ ἀντληθεῖσαι ἐκ τῶν λεξικῶν καὶ ταμειυθεῖσαι ἐν τῇ μνήμῃ. Τὰς λέξεις ταύτας ἤκουσέ τις ἀνευ τῶν ἀσπασμῶν καὶ τῶν μειδιαμάτων τῆς μητρός δέν συνήτησεν ἐν ταῖς ἀφῆγῆσει τοῦ πατρός, δέν ἐγνώρισεν ἐν τοῖς μύθοις τῆς γρῆας τῆς οἰκογενείας καὶ διὰ τούτων δέν ἀντήλλαξε τὰ τρυφερά τῆς νεανικῆς ἡλικίας αἰσθήματα μετὰ τῶν ὀμηλικῶν. Έκάστη λέξις ὅσοιδήποτε σαφῆς καὶ ἀνεῖναι, είναι σκοτεινὴ καὶ ψυχρά, ὅταν δέν περιβάλληται τὴν μυστηριώδη ταύτην ἱστορίαν. "Οτι δ' αἱ λέξεις καθ' ἑαυτὰς δέν δύνανται νὰ παράσχωσι πλήρη ἔννοιαν δυναμένην νὰ πληρώσῃ τὸν νοῦν καὶ φθάσῃ μέχρι τῆς καρδίας, γίνεται δῆλον ἐκ τούτου, ὅτι οἱ διαλεγόμενοι ἀξιοῦσιν ἵνα βλέπωσιν ἀλλήλων τὰς κινήσεις τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὰς στρεφὰς τῶν γραμμῶν τοῦ προσώπου. Τίς δύναται ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ ἀνεχθῆ διάλογον, καθ' ὃν ὁ συνομιλητὴς ἔχει ἀλλαγῶν ἔστραμμένον τὸ πρόσωπον ἢ τοῦτο κεκαλυμμένον; Καὶ ὅμως ΤΟΙΑΥΤΑ ΕἶΝΑΙ Αἱ ΕΚ ΤῶΝ ΛΕΞΙΚῶΝ ΑΝΤΑΗΘΕΙΣΑΙ ΛΕΞΕΙΣ. Τούτου ἕνεκεν μὴ πλανώμεθα ὅτι αἱ λέξεις παλμοὶ τῆς καρδίας καὶ καρδιοκτύπι, σελήνη καὶ φεγγάρι, τραγοῦδι καὶ ἄσμα, καλὸς καὶ ὤμορφος, παμμέλας καὶ ὀλόμαυρος, ὀφθαλμοὶ καὶ μάτια, ἐλευθερία καὶ ἐλευθεριὰ ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν. ΜΟΝΟΝ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΣ δύναται νὰ συγγῆ τὴν σπουδαιωτάτην τῶν λέξεων διαφορὰν οὔτε σημειουμένην, οὔτε δυναμένην νὰ σημειωθῆ ἐν τοῖς Λεξικοῖς, ὧν τὴν ἀσθένειαν ἐλέγχει».

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

(«Κρίσις τοῦ Βουτσινάτου ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ ἔτους 1873 ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἐν Ἀθήναις Έθν. Πανεπιστημίου ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ Γεωργίου Μιστριώτη. Έν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Ἀγγελοπούλου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βορρά, 1873).

ΟΙ ΣΥΚΟΦΑΝΤΕΣ

«Οὐχ οἶόν τε ἀνευ δικαιοσύνης ἰγαθὸν πόλιτῆν γενέσθαι.»
(Ξενόπομπ. Δ, 2 § 11)

Συκοφάντες, ναι, είναι οἱ σοφοὶ καθηγητᾶδες καὶ οἱ ἄλλοι σοφολογιώτατοι, ποὺ λέν καὶ γράφουν τὰ ὅσα μπορέσουν ἐναντία στὴν ἐθνικὴ μας γλῶσσα τῶρα καὶ λίγες μέρες. Βαριὰ ἡ λέξη, μὰ δίκια Τόσο δίκια, ποῦ, ἐν ὁ μεγάλος φιλόσοφος Σωκράτης ζῶσε στὸν καιρὸ μας, θὰ ἐκάλειγε γι' αὐτοὺς: «οὐχ οἶόν τε ἀνευ δικαιοσύνης ἰγαθὸν πόλιτῆν γενέσθαι.»

Ποῖά είναι ἡ δικαιοσύνη μέσα στὰ τόσα λόγια τους καὶ στὶς ἄτιμες βρισιές, ποὺ ρίχνουν ἐναντία στοὺς ὄσους γράφουν καὶ ἔγραψαν τὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, τὴν ἐθνικὴ μας γλῶσσα; Μήπως ἔπιασαν σὰν σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες νὰ συζητήσουν λογικὰ καὶ ἡμερὰ γιὰ νὰ δείξουν τὸ πῶς αὐτοὶ λέν τὴν ἀλήθεια: Ὅχι. Βρίζουν μονάχα καὶ συκοφαντοῦν. Ἀλλάζουν τὰ πράγματα καὶ τὰ λέν ὅπως τοὺς συμφέρει καὶ ὄχι ὅπως τὰ θέλ' ἡ ἀλήθεια.

Εἶπαν πῶς ὅσοι γράφουν σήμερὰ τὴ δημοτικὴ, τὴ γράφουν γιατί δέν ξέρουν νὰ γράψουν τὴ σωστὴ γλῶσσα, γιατί δὲ μποροῦν νὰ νοιώσουν τὴν ὠμορφιὰ τῆς ἀρχαίας καὶ νὰ κλείσουν μέσα τους τὴ μεγάλη τῆς ψυχῆ. Καὶ ποῖς ἀπὸ σᾶς, ὦ μούμιες τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, μπορεῖ νὰ δείξῃ σοβαρὴ φιλολογικὴ δουλειὰ σὰν τὸν Πάλλη, ποὺ τὰ σκόλια του στὴν Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλῆ τὰ θάμαζαν ὅλος ὁ φιλολογικὸς κόσμος τῆς Ἑuropῆς καὶ τᾶχουν σήμερὰ στὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γερμανίας γιὰ τὰ πρῶτα σκόλια:

Καὶ ποῖς ἀπὸ σᾶς ζήτησε τὴν πηγὴ τῆς ἐμπνεύσεως του στὴν ἀρχαιότητα, ὅσο ὁ Πάλλης, ποὺ μετᾶφρασε τὴν Ἰλιάδα, ὅσο ὁ Πολυλάς ποὺ μετᾶφρασε τὴν Ὀδύσεια, ὅσο ὁ Παλαμᾶς, ποὺ μονάχα αὐτὸς ἔγραψεν ὕμνο στὴν Ἀθηνᾶ καὶ στὸν Αἰσχύλο, ποὺ μονάχα αὐτὸς ἔγραψε καλλιτεχνικὰς μελέτες γιὰ τὸ Σοφοκλῆ με τέτοια δύναμη καὶ τρόπο, ποὺ νὰ τοὺς νοιώσει ὅλος ὁ λαός, ὅσο ὁ Καλοσγοῦρος ποὺ μετᾶφρασε τὸν Προμηθεὶα τοῦ Αἰσχύλου, ὅσο ὁ Ἐφταλιώτης, ποὺ μετᾶφρασε σὰν ἀριστοτέχνης τὸ Σέλλεῦ καὶ τὸ Βύρωνα, τοὺς δύο μεγάλους αὐτοὺς λατρευτῆς ἀρχαιότητος, ὅσο ὁ Βλαχογιαννης ποὺ μετᾶφρασε τὸ διήγημά του «τὸ χάρισμα τῆς θεᾶς» συμβολί-

ζει την 'Αθηνά και με το άλλο «θεοῦ θάνατος» λέει για το θάνατο του Πάνα, όσο ο Τερτσέτης όσο ο Σπ. Τρικούπης, όσο άλλοι ἀμέτρητοι! Και τι άλλο κάνουν αυτοί που γράφουν τη δημοτική παρά να διαβάζουν και να ξαναδιαβάζουν τους αρχαίους και να τους μεταφράζουν καλλιτερα από όλους έσας, τους άψυχους δασκάλους και τους άνοστους και σχολούς μουτζουρωτάδες χαρτιού, για να γράφετε δράματα χωρίς πνοή ζωής, κωμωδίες και κωμειδίλλια σαν αυτά που πέθαναν για πάντα, πεζογραφήματα, που το ύφος τους θυμίζει τους ταμπουλιέρηδες;

X

Συκοφάντες! γιατί θέλετε να παραστήσετε στο λαό τους ανθρώπους αυτούς αλλιώτικους από ό,τι είναι! Πήρατε μια 'Ιστορία του 'Εφταλιώτη, για να πείτε ότι δε θέλουμε πια το όνομα "Ελληνα, παρά το «Ρωμιός.» "Αν είσαστε δίκαιοι δεν θα το λέγατε αυτό. "Η 'Ιστορία του 'Εφταλιώτη λέγεται «'Ιστορία της Ρωμιόσύνης» γιατί αρχίζει από τον καιρό, που άρχισαν τους 'Ελληνες να τους λέν Ρωμιούς και όχι γιατί δε θέλει να ξέρει την αρχαία 'Ελλάδα.

Γελάτε το λαό με το νάν του λέτε, ότι η δημοτική γλώσσα δεν είναι η γλώσσά του, η αληθινή, παρά φτιαστή και ψεύτικη. Και σε ποιά άλλη γλώσσα τραγουδάει ο φτωχός αυτός λαός, σε ποιά κλαίει, σε ποιά λέει τη λύπη του ή τη χαρά του;

Φωνάζατε, ο Βδελλόπουλος του πατριωτισμού, ότι όσοι γράφουν τη δημοτική είναι προδότες και θέλουν να χαλάσουν το 'Εθνος, να σβύσουν το 'Εθνισμό μας. Συκοφάντες, που κάνετε πως δεν ξέρετε την ιστορία της πατρίδας σας! Σε ποιά γλώσσα έγραψαν ο 'Εθνικός πρωτομάρτυρας Ρήγας Βελενστιλής (που σετς οι διδασκάλοι τον λέγατε Φεραίο και το πανέπιστήμιο προχτες ακόμα είπεν ότι στο άγαλμά του πρέπει να γράφει το αληθινό του όνομα Βελενστιλής), όταν έγραφε:

Ός πότε παλληκάρια να ζούμε στα στενά
Μονάχοι σαν λεοντάρια στις ράχες, στα βουνά

ή όταν μεταφράζει το μυθιστόρημα «'Η ιστορία των Ντελικάτων έρκατων» για ναν το διαβάζει ο λαός της σκλαβωμένης πατρίδας του:

Σε ποιά γλώσσα έγραψαν ο Σολωμός τον ύμνο της έλευθερίας:

'Εγαλήνεψε κ' έχυθη
Καταχθόνια με βροή
Και του Ρήγα σου άποκρίθη
Πολεμοκράτη ή φωνή.

ΚΑΘΑΡΕΥΟΝΤΑ ΧΑΛΙΑ

ΚΑΚΟΜΟΙΡΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Λέει κάπου ο Ψυχάρης στο φωτεινότατο βιβλίο του Ρόδα και Μιλάνι πως καιρός είναι πια οι θεωρητικές συζητήσεις για την γλώσσα να κέρουνε τύπο στη δημιουργική έργατικά. Το γλωσσικό—έθνικό ζήτημα υπό θεωρητική έπιψη μπορεί έσως να θεωρηθ ή και έξκντλημένο. 'Ο Ψυχάρης, ο Παλαμζς, αυτός ο Χατζιδάκις χωρίς να το νοιώθ—και τελευταία κι' επάνω απ' όλους ο μέγας Κρουμπάκης, κι' αν δεν είναι ακόμη την τελευταία τους λέξη, σάβρισαν όμως τόσο φως, διακρίδασαν τόσο άρχιματμένες πρόληψεις, γιρέμισαν τόσο τείχη και είδωλα, που ο δρόμος ξανοίγεται πια έλεύθερος μπροστά μας καταχυχάζι-

Ό Τρακόσει! σηκωθείτε
Και ξανάλετε φίλικα.
Τα παιδιά σας έβλ' ήήτε
Πόσο μοιάζουμε με σας

Πηγες με στο Μεσολόγγι
Την ήμέρα του Χριστού,
Μέρα που άνθισαν οι λόγγοι
Για το τέκνο του Θεού.

Με στα χόρτα, στα λουλούδια
Το ποτήρι δε βαστώ
Φιλελεύθερα τραγουδ κ
Σαν τον Πίνδαρο έκφωνώ.

κ' ένοιωθεν ή μεγάλη του ψυχή, πως είναι Πίνδαρος και στη γλώσσα;

Σε ποιά γλώσσα έγραψαν ο Κολοκοτρώνης τη βιογραφία του και τα σοφά παραγγέλματά του στους 'Ελληνες:

Σε ποιά γλώσσα τραγουδάει ο λαός, όταν λέει,

Θέλετε δέντρο' άνθισετε, θέλεται μαρμαήτες,
Στον ήτικο σας δεν κάθουμε κι' ουδέ λιμέρια κάνω

'Τι να της κάνω της καρδιάς της παραπονεμένης
Βολές με κάνει και γελώ. βολές κι' αναστενάζω κτλ.

Χρυσός ήτος καθότανε κλ.

Ότον τραγουδάει «τη Φαρμακωμένη», τη «Βοσκοπούλα» το

«Φεύγει, φεύμεις νεότης καημένη
«Όσάν ρόδου πετάς μουρούδι κλ.
Το ατί ώρατο φεγγαράκι, τι έρωτική βραδιά,»
Το «Ποιά είναι εκείνη, που κατεβαίνει κλ.

Τόν άκούσατε ποτες να τραγουδήσει στη δική σας μπαλακωμένη γλώσσα;

X

Συκοφάντες! που είπατε, ότι είναι προδότες όσοι γράφουν τη δημοτική. Λοιπόν προδότες είναι ο Ρήγας, ο Σολωμός, ο Σπ. Τρικούπης, ο Ζαλοκώστας, ο Βαλαωρίτης, ο Πολυλάς, ο Τερτσέτης, ο Κολοκοτρώνης, ο Παλλης, ο Παλαμζς, ο Ψυχάρης, ο Βλαχογιάννης, ο 'Εφταλιώτης, κι' όλοι όσοι γράφουν αληθινά και με ζωή, και δεν είναι προδότες, και είχαν έθνισμίν οι σοφολογιώτατοι και υπερκαθαριστάι σαν το Μουσουρο, που ήταν πρέσβης της Τουρκίας έδω κ' έκανε τον 'Οθωνα ναν του ζητήσει συμπάθειο για κάποιο πατριωτικό ζήτημα, σαν τον Καραθεοδωρή Πασζ, σαν τον 'Ανθόπουλο Πασζ, που ήταν πρέσβης της Τουρκίας στη 'Αγγλία τον καιρό του πολέμου και βεβαια δεν προστάτεψε τον έλληικό έθνισμό, σαν το Μηνζ Χαμου-

λόπουλο που ήταν στην Τουρκικήν Πρεσβεία κ' είχε την πρόμη να ζητήσει από το υπουργείο μας ν' αναγνωρίσει τη Γεωγραφία του, αν κ' είχε βγάλει μες απ' αυτά όλα τα όνόματα των ιστορικών τόπων, σαν το Κλεισόβο, το Δερβενάκι, τη 'Αλαμάνα και άλλα; Τους έκαμε ή καθαρέβουσα να γίνουν πατριωτές και ν' άνιξουν τα μάτια τους: "Όχι, έσα έσα τους στράβωνε περισσότερο.

Είπαν οι σοφοί καθηγητάδες, ότι ή καθαρέβουσα σχηματίστηκε από τους ρήτορες της σημερινής 'Ελλάδας, από τη Βουλή, από τα δικαστήρια, από τον πατριωτικό τύπο. Και βεβαια δεν μπόρησε παρά απ' αυτούς να σχηματιστεί. Ήταν ανάγκη και είναι ακόμα, όταν μιλούν όλοι αυτοί οι σοφοί στο λαό και για το λαό να μίν καταλαβαίνονται, να χουν στα στόματα τους λέξεις που να βροντούν και να τραντάζουν μονάχα, γιατί άλλως, αν μιλούσαν απλά θάν τα ένοιωθεν ο λαός, ήθελπε πόσον άγέρρα κλειούν τα λόγια τους και τότε πως θα περνούσαν για σοφοί; ήθδειχναν την γδύμνια του μυαλού τους και ποιός ξέρει τι ήθκουγαν από το λαό. Καθώς βλέπουμε ο άγωνας είναι pro domo sua. Για το συμφέρο τους δηλαδή.

Μά οι πατριώτες οι αληθινοί, εκείνοι που έλεγαν ότι έπρεπε ναν το νοιώσει κι' ο λαός μιλούσαν στη γλώσσα του. Οι πρώτοι ρήτορες της σημερινής 'Ελλάδας, δηλ. οι ρήτορες της επανάστασης έτσι μιλήσαν στις διάφορες 'Εθνοσούλευσες. 'Ακούγαν ο λαός τον Κολοκοτρώνη, τον Κωλέττη, το Κανέλλο Δελιγιάννη, το Τζαβελλα, το Μαυροκοδάτο κι' έλους τους ρήτορες του καιρού εκείνου και ένοιωθε. Του μιλούσαν με την ίδια τη γλώσσα του κι' όχι με εκείνη που τους έβανκν στα έγγραρά τους οι διάφοροι σοφολογιώτατοι και καλαμαράδες.

Με τέτοια γλώσσα μίλησεν ο Κολοκοτρώνης στα 1837, όταν μαζέψε το λαό της 'Αθηνας στην Πύκα και τους μαθητάδες του Γυμνασίου της Πλάκας μαζί με το Γυμνασιάρχη το Γεννάδιο. Έτσι μίλησεν ο Τερτσέτης στη δική του Κολοκοτρώνη κ' έκανε όλο τον κόσμο να κλαίει. Αυτοί ήταν οι πρώτοι ρήτορες της 'Ελλάδας κι' αυτούς ένοιωθεν ο κόσμος. Και του μιλούσαν με τη γλώσσά του, γιατί δεν τούλεγαν φέμματα κ' ήθελαν ναν τους νοιώθει.

X

Μά όλοις αυτούς τους ιστορικούς, τους ψυχολογικούς, τους έθνολογικούς και τους ήθικολογικούς νόμους δεν τους λογαριάζουν καθόλου οι σοφοί καθη-

μενος από το λαμπρότατο φως της έπιστήμης. Λέει, θα πήτε, ή Ισοπέδωσι, λείπουν πρό πάντων τα καλλιμαρμακα μέγαρα που θα δώσουν στον προνοηχράχτο αυτό δρόμο την ύψη μεγαλόπρεπης λεωφόρου. Μά αυτά όλα είναι ζήτημα χρόνου. Και θα γίνονται, κι' ως διαμυρτρώνονται οι δασκάλοι πως ο δρόμος αυτός τους έκοψε τα χωράφια τους, κι' ως φοβερίζουν άποζημίωσες. Θα τους άπκντήσουμε πως ήταν αρχιολογική ανάγκη να καταληφθούν τα χωράφια και τα οικόπεδά τους, για να έλθουν στο φως τ' άριστουργήματα που κρύβονται αιώνες κάτω από τους άκνθώνες και τους κοπρώνες των.

Την έπιστήμη λοιπόν την έχουμε με το μέρος μας, τί άλλο θέλουμε; Μην άκούτε τον Χατζιδάκι. Δικός μας είναι κι' αυτός. "Αν δεν το λέη ζάστερα άνάθεμα στην ανάγκη. Καθηγητής βλέπεις, παιδιά έχει, ο μισθός γλυκός είναι. Βεβαια πως ήμπορούσαμε να άπκντήσουμε μια άυταπάρνηση για την 'Επιστήμη, που θα τον παρουσιάζε ήρωα στα μάτια μας. Μά ήρωες δε βγαίνουνε εύκολα σήμερα. 'Αδιάφορο. Έμεις την αληθινή γνώμη του τη μαντεύουμε. Ναζια μας κάνει ο Χατζιδάκις. "Ας κάνει πως θυμώνει, ως βρίζει καποτε, ως ξεφεύγει: σά χέλι, ως γίνεται Πρωτεύας

"Ότι κι' αν κίνη, στην άγκαλιά μας θα πέση

μια μέρα. Είδατε τί καλά του τάπε ο 'Ανδρεάδης; Τι δικτα τούστησε; Πως τον έφανερώσε διγνώμο και διβουλο; Θα πήτε πως ή διγνώμια είναι άνκιρεσι της έπιστήμης. Μά είπαμε. 'Ο καυγας είναι για την θέσι' γιατί το σωστό το βλέπει ο Χατζιδάκις—έπιστήμονας. 'Ο Χατζιδάκις—καθηγητής τί θέλετε να κίνη ο άνθρωπος; "Ας είναι. Σήμερα δεν πρόκειται για τον Χατζιδάκι. "Αλλοτε μπορεί να κίνουμε λόγο ιδιαίτερο και γ' αυτόν. Το κυριώτατο σήμερα είναι ή δουλειά 'Η δημιουργική δουλειά, τραγούδια, διηγήματα, ρωμάντσα, ότι άλλο θέλει στην έθνική μας γλώσσά. 'Ακόμα κι' έπιστημονικά έργα, για να δειχτή πως για όλα είναι ικανή ή έθνική μας γλώσσα, ή, όσο για μερικά είδη τουλάχιστον πως μπορεί να γίνη μια μέρα. Το καλύτερο κατόρθωμα, αληθινό μνημείο, θα είναι ή μετάφρασι των αρχαίων βιβλίων στην αληθινή γλώσσα. ο 'Ομηρος βράκε τον Παλλη. 'Ο Σοφοκλέας, ο Ευριπίδης, ο 'Αισχύλος, πρέπει να μεταφραστούνε στη δημοτική. Οι Λυρικοί όλοι, κανείς να μη μείνη. Μά και οι πεζοί. 'Ο 'ΑΝΟΥΜΑΣ κάνει καλά το χρέος του στο ζήτημα αυτό, προσφέρει υπηρεσίες στο έθνος με τις μεταφράσεις των αρχαίων που άρχισε να δημοσιεύη «Σαν συμπληρωθ ή όλη ή σειρά από έργα ζωντανά, τότε θα νοιώσουμε και

γητάδες· δεν θέλουν να τους πούν, όχι γιατί δεν τους ξέρουν, παρά γιατί δεν τους σφερέει. Και πώς θα πωλήσουν αυτοί τη σοφία τους, άμα νοιώθει ο λαός τί του λέν; Από χοντρού λόγια είναι έτοιμοι και ικανοί να βάλουν στην σειρά όσα θέλετε και τελειώμ, να μην έχουν, μα από ούσία, μα από νόημα τίποτες και πάντα τίποτες.

Δεν είμαι γλωσσολόγος, ούτε θέλω να γίνω. Μα βλέπω στις ιστορίες όλου του κόσμου, μα βλέπω πού καθρά στην ιστορία της πατρίδας μας, ότι ο λαός πάντα ένοιωσε κι άκολούθησε εκείνα που του είπαν στη γλώσσα του. Σ' όλες τις μεγάλες κι κρίσιμες περιστάσεις του όσου τον ώδήγησαν και τον ώρμήνεψαν του μίλησαν με τη γλώσσα που μιλούσε κι αυτός.

Κι αν θέλουν να επιμένουν οι συκοφάντες κ' οι ψευτες σε όσα λέν, τους λέμε για τελευταία και τουτο: Ένα έθνος δείχνει πως ζει, όταν έχει κοντά στη γλώσσα και φιλολογία δημιουργική. Το δικό μας έθνος όσο λίγη κι όσο φτωχή φιλολογία έχει σήμερα, την έχει στη γλώσσα του λαού· αυτή τη χαρακτηρίζει σήμερα κι αυτή θα μείνει για τα κατοπινά χρόνια. Ποιά είναι ή δουλειά όλων αυτών των φοβερών και τρομερών, που πήραν το πατριωτισμό για μονοπώλιο; Με το ν' ανάθουν τα μυαλά του λαού, γιατί έτυχε να έχουν μια θέση κλπως έξαιρετική και να κούγεται λίγο προσεχτικά ή φωνή τους, θαρούν πως θα μωρέσουν να πετύχουν κ' εκείνο που θέλουν; Όχι! δεν το πιστεύουν ούτε οι ίδιοι. Το ξέρουν αυτό, μα κάνουν το άναποδο για να δείχνουν πως ζούν. Άλλος κανένας λόγος δεν είναι.

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

πτυχιούχος Γαλλικής Σχολής (Bachelier es lettres et es sciences), διακούσας δι' επί ετη μαθήματα του Πανεπιστημίου Παρισίων, άναλαμβάνει παραδόσεις Γαλλικής και ιδιαίτερα προγυμνάσεις μαθητών και φοιτητών.

Άπευθυντεον :

Είς το Ξενοδοχείον ή «Επτάνησος»

Όδός Έρμού και Φωκίωνος

καθηγητήν κ. ΤΗΛΕΜΑΧΟΝ ΜΑΜΙΑΔΗΝ

μας οι συφοριασμένοι τις όμορφες της άρχαιας φιλολογίας που και για τους λεγόμενους φιλόλογους έχει τόσα θεληγέτρα όσα και ή Κινέζικη φιλολογία, κι άς κάνουν τάχα πως βουρκώνουν τα μάτια τους από συγκίνηση. Άληθινά τίποτα δι νοιώθουν. Μα χρειάζεται και κάτι άλλο άκόμα. Άύστηρή εξέλεγξι των έργων της καθαρεύουσας. Να πιάσουμε ένα ένα έργο της καθαρεύουσας, να το ξεκαλλίσουμε, και ν' άποδείξουμε πως το γλωσσικό αυτό κατασκευάσμα —γιατί γλώσσα δεν είναι— δεν είναι μόνο γεμάτο από ξενισμούς άταιριστους, μα και πως στρεβλώνει άκόμα την λογική σκέψη, αναγκάζοντας το Ρωμαϊκό μυαλό να μη συλλογιέται Ρωμαϊκά, αλλά Γαλλικά, Γερμανικά, ή άρχαία Έλληνικά. Δεν θέλουν να νοιώσουν οι καθαριστάδες πως γράφει κανένας όπως συλλογιέται. Συλλογιέσαι γαλλικά, γράφεις Ρωμαϊκά, Παρλογοισμούς πυργώνεις. Οι κοντόφθαλμοι δασκάλοι δεν μπορούν να ιδούν πέρα από την μύτη τους. Για να νοιώσουν αυτό τα πράγματα, όσα άπλα κι αν είναι, δι φτάνει το δασκαλικό μυαλό τους. Άς τους άφήσουμε λοιπό στη στραβομάρα τους. Γι : Όλο με τους δασκάλους θα τραγώμαστε ; Μεγάλη τιμή τους.

Δουλειά λοιπόν, ξεσκεπάσμα κάθε βιβλίου σφραγισμένου με την φωτιά της γλώσσας, και συνεπώς

**Ο ΝΟΥΜΑΣ,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΠΟΥΛΕΙΤΑΙ: Στα κίόσκια της πλατείας Συντάγματος, Όμοιοίας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιδορόμιου (Όφθαλματρείον), Σταθμού Υπογείου σιδηροδρομιου (Όμόνοια).

Ο ΝΟΥΜΑΣ δέχεται από τις επαρχίες και τριμνους συνδρομητές, με δύο δραχμές προπληρωτές την τριμηνία.

**ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΚΑΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΑ**

ΤΟ ΡΩΜΕΪΚΟ

αν δεν είχε ξεβιδωθεί από χρόνια και χρόνια, έπρεπε από την Κυριακή το βράδυ ο κ. Μιστριώτης να μιν είναι πιά καθηγητής του Πανεπιστημίου. Όχι μονάχα για τις άνοσιες και τις βροσιές και τις βαγαποντιές που έξέρχσε μέσα στην μεγάλη αίθουσα, την επίσημη του Πανεπιστημίου, έβροιστής και του αξιώματός του και του ιδρύματος, αλλά για το ζήτημα που έδημιούργησε με τα αεροφουσκωμένα κι άνόπητα λόγια του, κατορθώσας να παρασύρη πέντε δέκα παιδιά και να τα σπρώξει κατά της πολιτείας, κατά του έθνους και πάλι.

Την Κυριακή το βράδυ, ή τη Δευτέρα το πρωί, έπρεπε ο σοφός καθηγητής να λάβη δυό γραμματάκια. Το ένα στολισμένο με την ύπογραφή του ύπουργού της Παιδείας, να του λέν πως του άπαγορεύεται να ξαναπατήση πιά το Πανεπιστήμιο, και τάλλο με την

και της λογικής. Ό,τι έκανε άλλοτε ο Πολυξας. Έπηρε τα καλύτερα των δυό Ραγκαβήδων. Και τι άποδείξε με το άνατομικό μαχαίρι του: Σολοικισμός, Παρλογοισμός, βαρβαρισμός. Σολοικισμός παιός; Ό Άλέξανδρος Ραγκαβής. Βαρβαρισμός παιός; Ό Κλέωνας Ραγκαβής. Και που; Στα καλύτερα βιβλία των. Και όταν οι Ραγκαβήδες δεν μωρέσαν να την γράψουν άψωγα την καθαρεύουσα, βάλτε με τον νου σας τί γίνεται με τους άλλους, τους Υποραγκαβήδες, και Άνθυποραγκαβήδες. Μα μήπως δεν έπαθε το ίδιο κι ο Χατζιδάκις. «...λαλείται υπό φυλών άτινες πρό δύο έκατονταετηρίδων καταλαθόντες την Σινικήν κατέστησαν άξιοι γεννωτέρως τινος προσοχής.» Άς άφήσουμε τον Κοραή που είναι πιά πασίγνωστο το πάθημά του.

Έχω μπροστά μου αυτή τη στιγμή μια έκδοσι της Άντιγονής του Σοφοκλέα. Συγγραφέας κάποιος γυμνασιάρχης Ηρωτοπαπής. Να την ιδήτε και να την ληψηθήτε την Άντιγόνη. Κακόμορη Άντιγόνη. Στην άρχή ριγοράει ο Πρόλογος, πρόλογος άλλ Μιστριώτη, με δολιχοδρομούνας άετους και τις άλλες νοστιμάδες της Μιστριωτείου ρητορικής. Λιγύθηκε με τις γλυκάδες του κ. Μιστριώτη ο συγγραφέας, και βάλθηκε να τον μιμηθή. Φαν-

ύπογραφή του κ. Εισαγγελέα, που να τον παραπλη στην άνάκρισι για ναναπύξη κ' ένώπιον των έπισήμων αντιπροσώπων του Νόμου, τις άντεθνικές και αντιγλωσσικές θεωρίες του.

Τίποτε όμως άπ' αυτά δεν έγεινε, άλλούστατα γιατί τίποτε σοβαρό, τίποτε γνωστικό δεν ύπάρχει στον τόπο αυτό. Όλα πνίγουνται κάθε μέρα στην πλατεία θάλασσα του γελοίου, όλα μασκαρεύονται, όλα γκρεμίζονται σ' έρειπια. Δεν πρέπει λοιπόν να παραξενεύεται κανένας αν μωσι στο γενικό αυτό μασκάρεμα και άποβούρκομα, ένας καθηγητής του Πανεπιστημίου φοράει το δίχρωμο και κουδουνάτο σκούφο του Ριγκολέτου και φοβερίζει πως θάναγκαστή να τον πετάξη μια μέρα από το άδειανό και κλούβιο κεφάλι του για να φορέσει τον κόκκινο σκούφο του δημοκράτη και να πάη να κάψη το θέατρο το Βασιλικό!

Γαράμ! Ταμπάμ! Ταμπάμ, ταμπάμ, ταμπάμ, ταμπάμ, ταμπάμ! Ηόθερο Ριγκολέτο! —φτωχή Ελλάδα, πως σε κατάντησαν και πως θα σε καταντήσουν άκόμα!

ΟΙ ΓΛΩΣΣΟΓΛΥΦΟΙ

της ημέρας—και το έπίθετο είναι φτιασμένο με όλους τους κανόνες της Γραμματικής του κ. Χατζιδάκι, κατά το: τοκογλύφοι—απακαλούν όνταριον τον Παλαμά, βρίζουν δε «άτιμους» και «ούτιδανούς» και «άναίτητους» ανθρώπους που δεν είναι άξιοι ούτε να τους άτικρυσουν με το ήθικό τους άνάστημα.

Βλέπετε οι γλωσσολύφοι αυτοί είναι τόσον άφέλεις όστε πιστεύουν πως μια ύπόφασι Κακουργιοδικείου, όσο άθωωτική κι αν είναι, μπορεί να στερεωτη την ήθική σου άποκατάστασι και να σου δώτη το δικαίωμα να σκληριζης, για ήθική και ν' άξιοπρέπεια.

ΟΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΙ

λόγοι που άνάγκασαν τους Ροβεσπιέρρους του σακαλατανισμού να ριχτούν του Βασ. Θεάτρου και να ξεπεταχτούν για πρόμαχοι του Έθνους και της γλώσσας μας, είναι οι άκόλουθοι.

Μετράτε : Ό Μιστριώτης, γιατί δεν τον άρησαν να ένσκήψη στο Βασ. θεάτρο με τ' άρχαία δράματά του και να προσφωνήση τον Άισχύλο (τόπέ μόνος του). Ό Κκαλαποθάκης, γιατί δεν του δέχτηκαν και φέτος το σκηλικό ξέρασμά του που λεγεται

τάσου φιλοδοξία. Ό Πρόλογος του κ. γυμνασιάρχη σύντομος είναι. Η μόνη άρετή του. Τρεις σελιδούλες μονάχα, μα όλο μαργαριταρια, ένα κι ένα. Και έπειδή το κατσούφικο ύφος σημαίνει σοφία, ο συγγραφέας μας σερβίρει στην άρχή την άκόλουθη φράσι που συντακτικώς δι δίνει κανένα νόημα: «τά Έλληνικά γράμματα, τα βάρβα και ο θρηγκός (sic) της διαπαιδαγωγήσεως της νεολαιας, τρέπια κατήγαγον, και (άουσον) την υροκαπάσαν δι' αυτών τούτων των Έλλήνων Έλληνικήν έλευθερίαν Ρώμη καθυπέταξαν» Καταλαθατε τίποτα; ούτε μετε. Συντάξατε την τελευταία φρασι, αν μωρήτε.

«Αι των τραγικών πολύφθοι λαμπηόνες έγένοντο το σωσίδιον του πολιτισμού.» Ηξέραμε πως οι λαμπηόνες φωτίζουνε, μα πως γίνονται και σωσίδια, δεν το φανταζόμαστε. Οι άτμοπλοϊκές έταιρείες τί κάθονται; διατί δεν σπεύδουν να έφοδιάσουν τα παπύρια τους με την νέα έφεύρασι του δασκαλοναυτικού;

«Έκ της σποδοϋ των έλληνικών μουσών, άνέθερε ή έλευθερία των λαών, υπό το έμβλημα τούτων (δηλ. των Μουσών) καταλύθη ή τυραννίς: τα ναύματα τούτων (δηλ. των Μουσών) ήντησαν, και εκ της κολυμβοθήρας αυτών (δηλ. των Μουσών) άνέδυσαν οι πρόδρομοι της Έαλλ. Έπαναστά-

«Σαπφώ». Ο Πάπ, γιατί δεν άναγνώρισε ή Διεύθυνσι του Βασ. θεάτρου τὸ καραγκιόζικο ταλέντο του καὶ δὲν ἐδέχτηκε τὴν «Πρώτη Σεπτεμβρίου» του. Ο Κανελλίδης, γιατί ἐπέλειωσαν καὶ ἔρωτες τῆς Δράγας» κ' εἶχε ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος νὰ γεννηθῆ ζήτημα γιὰ νὰ μὴ τοῦ πάρῃ τὴν πρώτη κυκλοφορία τὸ «Ἐμπρός».

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι εἶναι πατριωτικώτατοι. ἴδως;

ΘΑΥΜΑΣΙΟ

ἐκεῖνο ποὺ σκάρωσαν στὸν Μιστριώτη οἱ «Καιροὶ» τὴ Σάββατο. Ἐδημοσίευσαν τὴν περικαλλῆ φιγούρα του καὶ πλάι τῆς ἔβαλαν τὴν εἰκόνα τοῦ Σαράφωφ.

Κ' ἔτσι ὅσοι ἔβλεπαν τὶς δύο αὐτὲς εἰκόνας, τὶς τόσο ταιριαστὲς, πλάι πλάι, ἔκαναν τὴν ἀκολουθὴ ἀριθμητικῆ πράξι:

Μιστριώτης + Σαράφωφ = Οἱ δύο μεγαλύτεροι ἔχθροι τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

ΜΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

πατριωτικῆ—«Ἀθήναι», θαρροῦμε, τὴν λένε—ἔνοιξε κατάλογο εἰσφορῶν ὑπὲρ τῶν δυστυχισμένων ἀνιάτων τῆς φιλολογίας.

Ἐλεημοσύνη, Χριστιανοί! Δώστε τὴν πεντάγρασας! Ἔτσι σιγὰ σιγὰ, θὰ μὲζωχτῆ ἕνα ποσὸ καὶ θὰ καλέσουμε ὅλους τοὺς ἀνιάτους νὰ μεταβράσουν ἕνα δρᾶμ' ἀρχαῖο στὴν καταρρέουσα καὶ κείνος ποὺ τὸ κουρελιάσῃ περισσότερο θὰ πάρῃ καὶ τὸν παρᾶ.

Τὴν γκραβαρίτικη αὐτὴ ἐπίκλησι πρῶτα πρῶτα τὴν ἄκουσε ὁ κ. Πρόξενος τῆς Ρουμανίας κ' ἔστειλε

σεως.» Ὅριστε κύριοι εἰς τὸ ἀξιοπερίεργον τέρας. Αἱ Μοῦσαι εἶναι σποδὸς (!!!) ἔμβλημα νάματα καὶ κολυμβόρθρα. Τέρας χειρότερο καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχαία Χίμαιρα. Λέξεις ζητοῦσε ὁ συγγραφέας, λέξεις ποὺ νὰ χτυπάνε στὰ μάτια. Σποδὸς, νάματα, σοὺ λέει ὁ ἄλλος. Μὰ ἡ καθαρεύουσα δὲν τὸν ἔφησε νὰ σκεφτῆ πῶς ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πράγμα δὲν μπορεῖ ν' ἄχῃ μαζί καὶ τὶς τέσσερες αὐτὲς παραδόξες ἰδιότητες.

«Ταύτης τῆς ἀρχαιότητος τὰ λειψάνα ἐξαγιαζοῦσι καὶ ρυθμίζουσι τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς γηραιᾶς Ἀλβιῶνος.» Ἐδῶ τὸ πέτυχε. Ὅπου ὁ συγγραφέας ἀποδεικνύεται καὶ πρώτης τάξεως διπλωμάτης. Νὰ λοιπὸν τὸ μυστήριον τῆς Ἀγγλικῆς διπλωματίας. Νὰ λοιπὸν ἀπὸ ποῦ ἐμπνέεται ὁ Μπαλφοῦρ. Ἀπὸ τὰ λειψάνα τῆς ἀρχαιότητος. Βρῆ τὸν ἀθεόφοβο. Μὰ τί σοὺ εἶναι τέλος πάντων αὐτοὶ οἱ δασκάλοι τίποτα δὲ τοὺς ξεφεύγει.

«Τοῦ ἀρχαίου βωμοῦ ἡ αὔρα ἐνέπνευσε... Ἀῦρα τοῦ βωμοῦ τί εἶναι; εἰς τὸν λῦτη τοῦ γρίφου αὐτοῦ χαρίζουμε... ἕνα γυμνασιάρχῃ. Νάλεγε τούλαχιστον ἡ κιν-άδρα τοῦ δασκαλισμοῦ τὸ καταλαβαίνουμε.

«Ἐν τῇ πνοῇ τῆς φωτοδοτίδος ἐστίας... Ἄλλο πάλι. Ἡ πνοῇ τῆς ἐστίας. Νὰ πῶς καταντᾶει τὸ μυαλό με τὴν καθαρεύουσα. Κουρκοῦτι. Πνοῇ τῆς ἐστίας! Τὰ χάρψουμε ὅμως συνήθως ὄλ' αὐτὰ, ἀρκεῖ νάνα στὴ καθαρεύουσα. Καμμιά λέξι μόνο τῆς δημοτικῆς νὰ μὴ μᾶς εἶναι ἄγνωστη, γιατί χαθῆκαμε. Πῆς, ὅσες κουταμάρες θές, ντύσε τες με τὸ φόρεμα τῆς καθαρεύουσας, καὶ περνᾶς γιὰ σοφός.

«Τὸ ἄρμα τοῦ ἐλευθέρου βασιλείου ταλαιπωρεῖται: ἐν τῷ σάλῳ τῆς διπλωματίας». Σάλος εἶναι ἡ ταραχὴ τῶν κυμάτων Ἄρμα τώρα καὶ θάλασσα ταιριάζουσε; Ἄν ἔλεγε τὸ σκάφος τοῦ βασιλείου μάλιστα.

«Χαλιναγωγῆσις περὶ τὴν τοῦ ἀληθοῦς, καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ αἰσθησιν». Ὁ χαλινός χρειάζεται γιὰ νὰ μετριάσῃ τὴν ὄρμην τοῦ ἀλόγου ἢ τῆς ἀλογῆς φαντασίας μερικῶν συγγραφέων. ἄλλα ἡ αἰσθησι τοῦ καλοῦ καὶ ἀληθινοῦ δὲν θέλει χαλινό, ἄλλα καθοδήγησι. Ὅσο ὅμως ὀρμητικώτερα ἀντιλαμβάνεται κα-

δέκα δραχμῆς, γιὰ νὰ ποδείξῃ πῶς ἡ Ρουμανία διεκδικεῖ γιὰ δικούς τῆς τοὺς Κουτσουβλάχους τῆς Μακεδονίας, ἀπὸ μάλιστα κ' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἔχει κουρελιάσει τοῦ Σοφοκλῆ τὸν «Οἰδίποδα» με τὴ νερόβραστη μετάφρασί του.

ΝΑ ΞΕΦΤΥΛΙΣΟΥΝ

ταυτιά του, καὶ νὰ τὰκούσουν καλὰ τὰ λογία μας αὐτὰ, οἱ διάφοροι Μιστριώτηδες καὶ Χατζιδάκιδες καὶ Καλαποθάκηδες.

Τὴν ἐπιστημονικὴ ἔργασία γιὰ τὴ γλώσσά μας τοῦ Ψυχάρη, οὔτε νὰ τὴν ἀντικρύσουν δὲν μποροῦν. Τὰ σχόλια τοῦ Πάλλη στὴν «Ἀντιγόνη» καὶ τὶς διορθώσεις του στὸν «Ὅμηρον» τὶς ἀναφέρουν με σεβασμὸ ὄλ' οἱ ξένοι σοφοί. Τοῦ Παλαμά τὰ ἄρθρα γιὰ τ' ἀρχαία δράματα, οὔτε νὰ τὰ διαβάσῃ ὁ Μιστριώτης δὲν εἶναι ἀξίος. Ἡ χρησιμομάθεια τῶν κ. Legrand καὶ Pernot (Chrestomathie greque moderne) ὕστερ' ἀπὸ τὰ δημοτικὰ τραγούδια, δημοσιεύει κομμάτια ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Πάλλη καὶ τοῦ Ψυχάρη καὶ τοῦ Ἑφταλιώτη καὶ τοῦ Παλαμά καὶ τοῦ Καμπύση καὶ τοῦ Βλαχογιάννη καὶ ὄλων τῶν ἄλλων δημοτικιστῶν. Ἀπὸ δὲ τοὺς συνεργάτες τοῦ «Νουμά» δύο εἶναι κληρονομοὶ Γυμνασίου, τρεῖς Σχολάρχαι, τέσσαρες δημοδιδάσκαλοι καὶ ὀχτῶ (Νο 8) φοιτητὰ καὶ τελειόφοιτοι τῆς φιλολογίας.

Αὐτοὶ λοιπὸν ὅλοι ποῦ ἀναφέραμε παραπάνω εἶναι οἱ ἀγράμματοι, οἱ οὐτιδανοὶ καὶ οἱ ἀνάισχυντοι!

Μὲ τοὺς σχολιασμένους συγγραφεῖς τοῦ Μιστριώτη, ποῦ καθὼς κοκροεῦτηκε ὁ ἴδιος, τοὺς θαυ-

νεῖς τὸ καλὸ καὶ τὸ ἀληθινὸ, τόσο βέβαια τὸ καλύτερο.

«Αἱ λεγεῶνες τῶν θεραπόντων τῆς ἐπιστήμης ἔχουσι δυσαναλόγους πρὸς τὰς εὐθείας τρίβους τῆς ἐθνικῆς λεωφόρου» Αἱ τρίβοι τῆς λεωφόρου!!! Τί εἶναι τρίβος, τί λεωφόρος ποιὸς δὲν τὸ ξέρει; Ὅταν φωνάζουμε πῶς ὅσο κ' ἂν μελετήσῃς, δὲν θα τὴν μάθῃς τὴν καθαρεύουσα, δὲν θ' ἀποχτήσῃς δηλ. τὸ αἰσθημα, ποὺ καὶ μόνο αὐτὸ δίνει τὴ ζωὴ σὲ κάθε γλώσσα, οἱ δασκάλοι σκίζουσε τοὺς μποξάδες τους καὶ μᾶς δείχνουσε τὶς εὐθείες τρίβους, στῆς ὁποῖες αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ κάμουνε ἕνα βῆμα με τὰ τρεμουλιάρικα πόδια τους χωρὶς νὰ σκοντάψουσε κατακέφαλα.

«Νὰ χρησιμοποιοῦνται ὡς ὄργανα τῆς κατανοήσεως τοῦ πνεύματος τοῦ πεζοῦ ἢ ποιητοῦ συγγραφέως.» Ὅστε ἔχουμε πεζὸν συγγραφέα καὶ ποιητὸν συγγραφέα, γιατί ποιητῆς συγγραφέας δὲ λέγεται. Μὰ ποιητὸς συγγραφέας πεποιθημένος συγγραφέας ἢ αὐτὸς ποὺ μπορεῖ νὰ ποιηθῆ. Δὲν εἶναι μόνο τὸ πελαγὸς τῆς ἀγραμματοσύνης, δπου κολυμποῦν καμπόσοι γυμνασιάρχαι, εἶναι εἰς τὸ στραμπούλισμα τῆς ὀρθῆς κρίσεως ποὺ εἶναι ἀποκλειστικὸ προνόμιον τῆς καθαρεύουσας.

«Πρὸς ἐξαγωγὴν ἠθικοῦ πορίσματος παρέθηκα ἐκάστης περικοπῆς τὸ ἠθικὸν συμπέρασμα.» εἶπε κανεὶς ἀνοητότερα πράγματα; Ποῦ ἀκούστηκε νὰ ζητᾶν κανεὶς ἀπὸ τὸ ἠθικὸν πορίσμα νὰ βγάλῃ ἠθικὸν συμπέρασμα, δηλαδή ἀπὸ τὸν ἀέρα νὰ βγάλῃ ἀέρα, ἀπὸ τὸ νερὸ νὰ βγάλῃ νερὸ. Οἱ καθαριστάδες ἐδῶ σωπαίνουσε. Ἄν ψάρευαν ὅμως καμμιά λεξοῦλα δημοτικῆ ἄγνωστη, θέ μου τί θόρυβος καὶ κακό.

«ὦν ἀνευ ἀδύνατος ἡ διαρρηξις τοῦ μοχλοῦ τῶν δεσμῶν τῆς ὑλαφροσύνης.» Ὁ μοχλὸς τῶν δεσμῶν!!! Τέτοιους φίλους σὺν ἔχῃ ἡ καθαρεύουσα, τί τοὺς θέλει τοὺς ἔχθρους; Ἐπρεπε νὰ χρωστοῦμε χάρι στὸν κύριο συγγραφέα γιὰ τὴν τίσση βοήθεια ποὺ μᾶς δίνει, ἂν τὸ πολύτιμο βιβλίον του δὲν ἦταν προωρισμένο γιὰ μαθητῆς. Κακόμοιροι μαθητῆς.

«περὶ τῶν ἐν τοῖς χαρακτῆρσι γραμματολογικῶν ἀνωμαλιῶν.» Γραμματολογικῆς ἀνωμαλίας χα-

μάζουσε οἱ Ἑσκιμῶσι καὶ οἱ Ὀττεντόουσι σοφοί, γελούσε κ' αὐτοὶ ἀκόμα οἱ καθηγητὰ τῆς φιλοσοφικῆς μας Σχολῆς!

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

Φίλτατε «Νουμά»,

Ὁ τρόφιμος τοῦ Λασσανεῖου κ. Πολ. Δημητράκοπουλος δὲν γράφει μόνον νερόβραστες καὶ ἀνούσιες τραγωδίες, ἀλλὰ καὶ ἄρθρα γελοιοδέστατα. Μιὰ σειρὰ, ἀπὸ τὰ τελευταία, δημοσιεύει κάπου τὶς ἡμέρες αὐτῆς, θυμιατίζοντας μ' αὐτὰ τὸν σορὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ραμπλαῆ, καὶ καυτηριάζοντας τοὺς δημοτικιστὰς, ἐξαρχοπουλικώτατα.

Ὁ κ. Πολ. ἔχει λόγους νὰ γράφῃ αὐτὰ ποῦ γράφει, κ' ὅπως τὰ γράφει. Ἐμυρίσθηκε ἡ ἔμαθε ὁ ἔριφος πῶς εἰσηγητῆς τοῦ φετινοῦ Λασσανεῖου θά ναι ὁ κ. Μιστριώτης. Ὁ κ. Πολ. λοιπὸν θὰ σερίβῃ μιὰ ἀπὸ τὶς πολλὰς τραγωδίες του ποὺ φαιριλάει με τὴ νουζίνα, ὁ κ. Μιστριώτης θὰ τὴν κρίνῃ, καὶ οἱ χίλιες δραχμοῦλες θὰ χρησιμεύσουν ὡς ἀμοιβὴ τῶν ταμπουλιάρικων ἄρθρων τοῦ πατριωτικώτατου ἀνδρός.

Ταῦτα καὶ μένω

ΒΟΥΡΑΓΑΡΟΣ

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

ΠΡΙΝΑΡΗ-ΦΟΥΝΤΟΥΚΛΗ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 26Α

ρακτῆρων εἶναι κατὰ πρωτάκουστο. Μεγὰς εἰ-κύριε... συγγραφέα καὶ θαυμαστά... τὰ λογία σοῦ.

«Ὁ χωρὶς κατέρχεται εἰς τὴν ὀρχήστραν.» Ὁ συγγραφέας δὲν ἔπρε ἀκόμα οὔτε μυρουδιά ἀπὸ τὴν νέα γιὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ ἀρχαίου θεάτρου θεωρίαν ποῦ χρωστᾶμε στὸν κ. Δαίρηπελδ. Ἡ ὀρχήστρα ἦταν στὸ αὐτὸ ἐπίπεδο με τὴν σκηνὴ, ὄχι χαμηλότερα. Φιλοδοουεῖς, θὰ πῆτε. Ἐχετε δικίον.

«ακρυφίως τῆς φρουρᾶς» καὶ τοῦ συντακτικοῦ ποῦ διδάσκει, κύριε συγγραφέα.

«ἡ κακοδαιμονία τῶν πολλῶν εἶναι προῖον τῶν ὑπερβολικῶν αὐτῶν ἐπιθυμιῶν πρὸς τολμηρὰς καὶ αὐθάδεις ἀποτυφλώσεις.» Ἔτσι ἀπάνου-κάτου τὰ λέει καὶ ὁ μπάρμπα-Γεώργιος στοὺς Μυλωνάδες. Ἴσως καὶ καλύτερα.

«τοῦ Κρέοντος τοσοῦτον ἠττηθέντος ὥστε ἐπιθυμοῦντος καὶ μὴ εἰρίσκοντος τὸν θάνατον.» Εὐρῆκε τὸ θάνατο ὅμως τὸ συντακτικὸ ποῦ διδάσκει πῶς τὸ ὥστε δὲν πηγαίνει με μεταχῆν.

Τίποτε ἄλλο. Αὐτὰ μόνο ἀπὸ τὸν πρόλογο. Ἀπὸ λίγες μονάχα σελιδοῦλες. Ποῦ ἀξίζει νὰ διαβαστοῦν ἀπ' ὄλο τὸν κόσμον γιὰ νὰ καταλάβουμε πῶς γράφονται τὰ βιβλία στὴν Ἑλλάδα, γιατί στραβώνονται τὰ παιδιὰ μας στὰ σκολειὰ, γιατί οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς καταντῶν σκιαχτῆρα γιὰ τοὺς ἑλληνες μαθητῆς. Καὶ τώρα ρωτοῦμε. Θὰ ἔγραφε τόσους παραλογισμοὺς, τόσους σολοικισμοὺς ὁ συγγραφέας, ἂν ἀποφάσιζε νὰ γράψῃ τὸ βιβλίον του στὴ δημοτικῆ; Τί γλώσσα λοιπὸν εἶναι αὐτῆ, κύριοι καθαριστάδες, ποῦ γίνεται κανεὶς γυμνασιάρχῃς καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν γράψῃ ἀνθρώπινά; Φαντασθῆτε τώρα τί γίνεται με τὸν λαὸ, ποῦ, τὸ πολὺ, δημοτικὸ σχολεῖο μόνο θὰ βγάλῃ. Γι' αὐτὸ μᾶς ἐπιτίξε ἡ ψευτιά. Με τὴν ψευτιά, με τὴν ψευτικὴν γλώσσα, ἀρχίζει ἡ ἐκπαιδευσί μας, καὶ στὴν ψευτιά καταλήγει. Κι' ὄλα μας, θρησκεία, πατριωτισμός, ἐγνυγκαν ψεύτικα. Γιατὶ στηρίζονται ἀπάνου σὲ ψευτικὴν γλώσσα.

(Σπέρτη)

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ